Sfânta cuvioasă Zoe

(s.v. 13 februarie / s.n. 26 februarie)

Materiale despre Sfântul cuvios Martinian şi Sfânta cuvioasă Zoe:

https://independent.academia.edu/emystea/Sf-cuv-Martinian-(13-feb)

https://archive.org/details/@steaemy?query=cuvios+Martinian+

https://www.slideshare.net/steaemy1/search_my_uploads?type=&new=&q=Martinian+

***

La început Zoe a fost prostituata, cea care 1-a ispitit mai întâi pe Sfântul Martinian (13 februarie). Când 1-a văzut pe nevoitor sărind în foc şi arzându-şi fără milă

picioarele spre a lupta în contra patimii, ea s-a căit cu amar şi s-a retras într-o mânăstire din Betleem unde a dus o viaţă de nevoinţă în zăvorâre, luptând cu vitejie pentru curăţirea sufletului ei. Pocăindu-se de toate păcatele ei, Dumnezeu a miluit-o cu darul facerii de minuni.

&&&

Zoe cu groază priveşte
La monahul ce pentru întreaga curăţie
În foc s-a aruncat.

De groază şi ruşine Zoe lacrimi varsă
Privind la monahul ce arde,
Sufletul să-şi mântuiască.

Ea cade la picioarele lui, plângând,
Strigând de iertare,
Învaţă-mă ce să fac,
Îi cere,
Sufletul să mi-l scap şi eu,
Răului din trup să mă împotrivesc şi eu.

Omul lui Dumnezeu văzând aceasta
Se bucură şi saltă cu sufletul,
Şi el lăcrimând.
La Betleem, la cuvioasa Paula,
Pe Zoe o trimite:
Du-te acolo femeie şi sufletul îţi mântuieşte.
Du-te acolo, şi nu vei pieri.
Du-te şi Paula cuvioasa
Toate celelalte te va învăţa.

Zoe umilită călătoreşte pe marea de turcoaz.
Paula o primeşte ca pe o surioară umilă,
Şi la calea mântuirii o povăţuieşte.

Zoe plânge, ascultă şi se supune; îndură şi tace.
Astfel petrece doisprezece ani. Doisprezece ani
Vieţuieşte în nevoinţe, şi după aceştia,
Sora Zoe celelalte surori încep a o numi.

Dar Zoe mereu faţa cu lacrimi îşi spală,
Şi aproape simţind moartea, pe Dumnezeu cu dinadinsul
îl întreabă: iertate sunt păcatele ei? Iertate sau nu?

Atunci înaintea uşii sorei Zoe o oarbă se aduce,
O oarbă care se roagă de vedere şi-i cere ascetei:
Roagă-te pentru mine, roagă-te! Voiesc să văd!

Cu lacrimi Zoe se roagă ca oarba să vadă,
Şi oarba văzu. Atunci Zoe cunoscu
Că Dumnezeu a iertat păcatele ei.

Dumnezeu se proslăveşte în păcătoşii
Care se pocăiesc.
Atunci ei pe pământ lucrează şi minuni,
Şi mai mult decât stelele strălucesc.

(Sfântul Nicolae Velimirovici - Proloagele de la Ohrida - Pomenirea Sfântului cuvios Martinian / Pomenirea Sfintelor Zoe şi Fotina - Cântare de laudă la Sfân-ta Zoe)

***

Aproape de cetatea Cezareei Palestinei este un munte, care se numeşte locul Corăbiei, în care s-au nevoit mulţi vieţuitori în pustie. Într-acela a fost fericitul şi vrednicul de laude Sfântul Martinian, monahul, cel plin de dumnezeiescul har şi care din copilărie bine s-a deprins cu viaţa monahicească pentru că, din tinereţe iubind pe Dumnezeu, în mare nevoinţă a intrat, luptând asupra vrăjmaşului.

După aceasta, s-a întâmplat că, umblând nişte oameni prin cetatea Cezareei şi vorbind între dânşii despre viaţa fericitului Martinian, cea plină de fapte bune, mirându-se prea mult de bărbăţia şi de răbdarea lui.

Dar o femeie desfrânată auzind cuvintele lor şi îndemnată fiind de diavolul, s-a apropiat de dânşii, zicând: ***"Cine este acela de care vă miraţi voi, care sunt isprăvile şi cum este viaţa lui? Pe acesta, de voi vrea, ca pe o frunză din copac îl voi scutura. Care este scornirea laudei lui? Că s-a închis ca o fiară în pustie, neputând să rabde în cetate poftele trupeşti şi smintelile? Ce minune este aceasta că este fără patimă? Căci nu vede femeie niciodată. Însă, să ştiţi toţi că, nefiind foc, nu arde finul. Dar, de s-ar pune lângă foc şi nu s-ar arde, atunci ar fi lucru mare şi vrednic de mirare. Aşa şi de dânsul se cuvine a zice: de voi merge eu la***

dânsul şi mă va vedea, iar el nu se va clăti, nici se va sminti de mine, nici se va răpi gândul lui la podoaba mea, atunci va fi minunat, nu numai înaintea oamenilor, ci şi înaintea lui Dumnezeu şi a îngerilor Lui".

Sfântul cuvios Martinian († 398) (13 februarie)

Acestea zicându-le, şi cu bărbaţii aceia făcând rămăşag pentru lucrul acesta s-a dus la casa sa. Apoi, dezbrăcându-se de podoabele cele desfrânate, s-a îmbrăcat în haine proaste şi rupte şi a pus trenţe vechi pe calul său; după aceea s-a încins cu o sabie şi luând o traistă a pus într-însa toate podoabele sale cele frumoase, hainele cele de mult preţ, salbele, inelele cele de aur, mărgelele şi altele cu care se amăgesc ochii şi minţile celor tineri şi a ieşit seara din cetate, ducându-se la muntele cel pustiu în care locuia cuviosul, fiind vânt cu furtună şi ploaie mare în noaptea aceea.

Când s-a apropiat femeia de chilia lui Martinian, a început cu glas umilit şi cu suspinuri a se ruga de dânsul, zicând: *"Miluieşte-mă, robul lui Dumnezeu, şi nu mă lăsa pe mine, ticăloasa, spre mâncarea fiarelor, că am rătăcit pe drum şi am căzut în pustia aceasta şi nu ştiu unde voi merge. Nu mă trece cu vederea, că sunt într-atâta primejdie şi nu te îngreţoşa de mine păcătoasa, că şi eu sunt a lui Dumnezeu zidire. Mă rog sfinţiei tale nu mă lepăda pe mine, rătăcită, cinstite şi sfinte părinte!".*

Acestea şi mai multe grăind ea cu plângere şi cu suspinuri, Martinian a deschis fereastra şi, privind, a văzut-o într-o îmbrăcăminte ruptă şi udată de ploaie, apoi clătindu-se cu mintea, a zis în sine: *"Vai mie, ticălosul păcătos, iată cum îmi stă de faţă ispita, că ori de porunca lui Dumnezeu să ascult, Care zice să fim milostivi, sau din monahiceasca mea făgăduinţă să cad. Pentru că de nu voi*

primi în chilie pe femeia ce este în primejdie, fiarele o vor mânca, sau de răceală mare de va muri, voi îngreuna sufletul meu şi voi fi ca un ucigaş. Iar de o voi primi pe ea, mă tem să nu fiu ispitit, şi atunci îmi voi îngreuna sufletul şi trupul şi mă voi arăta necurat înaintea Domnului meu. Deci nu ştiu ce să fac".

Şi, întinzându-şi mâinile spre cer, a zis: ***"Spre Tine, Doamne, am nădăjduit, să nu mă ruşinezi în veac nici să-şi râdă de mine vrăjmaşii mei; nu mă lăsa să fiu ispitit şi stăpânit de înşelătorul şi vicleanul diavol, ci, precum voieşti, păzeşte-mă în ceasul acesta, cu mâna Ta cea tare, acoperă-mă de asupririle vrăjmaşului, că binecuvântat eşti în veci".***

Astfel, rugându-se, a deschis uşa şi a primit-o înăuntru, apoi, aprinzând foc, a poruncit să se învelească şi, aducând ceva, i-a dat ei să mănânce, pentru că erau doi finici afară de chilia lui, şi a zis către dânsa: ***"Femeie, mănâncă şi te încălzeşte aici, iar mâine dimineaţă să te duci în pace".***

Apoi, lăsând-o în cea mai dinafară chilie, el a intrat în cea dinăuntru şi a închis uşa. Apoi cântând psalmi în ceasul al treilea din noapte şi rugându-se, s-a culcat pe pământ după obicei. În acea noapte l-a tulburat satana foarte mult cu poftă trupească.

Iar femeia, sculându-se la miezul nopţii, a scos toate podoabele sale din traistă şi s-a împodobit spre înşelarea sfântului, iar cele rupte le-a pus în traistă şi aştepta până ce va ieşi la dânsa Martinian.

Făcându-se ziuă, a ieşit sfântul din chilia sa cea mai dinăuntru, vrând să libereze pe femeie ca să se ducă la locul său. Dar, văzând-o împodobită, nu a cunoscut-o spăimântându-se, tăcea. După aceea, a zis către dânsa: ***"Cine eşti tu şi de unde ai venit, şi ce este acest chip diavolesc ce văd la tine?"***

Iar ea, răspunzând, i-a zis lui: ***"Eu sunt, stăpâne al meu".***

Zis-a ei sfântul: ***"Pentru care pricină ţi-ai schimbat îmbrăcămintea? Cu cea de aseară păreai mai săracă, acum eşti luxoasă".***

Femeia i-a zis: ***"Eu, stăpâne al meu, sunt din Cezareea Palestinei şi auzind de tinereţile tale, de frumuseţea ta trupească şi de buna podoabă a feţei tale, iar inima mea fiind foarte aprinsă de dorinţa ta, am venit să te văd şi să mă satur de frumuseţea ta, căci nu în deşert am suferit atâta cale, ci într-adins am venit pentru tine. Ce este atâta înfrânare şi pentru ce trupurile voastre le obosiţi cu***

postul cel mare? În ce cărţi scrie să nu mănânci, nici să bei şi să nu ai femeie după lege? Chiar Apostolul Pavel a zis: "Cinstită este nunta şi patul neîntinat". Care din prooroci nu s-a însoţit cu femeie şi nu s-a arătat moştenitor Împărăţiei cerului? Enoh cel mare şi minunat, oare nu fiind însurat s-a ridicat spre cer şi n-a văzut moartea până astăzi? Asemenea şi minunatul Avraam, oare n-a avut trei femei şi s-a numit prieten al lui Dumnezeu şi s-a învrednicit a primi pe Dumnezeu în trei feţe în cortul său? Isaac, oare n-a avut femeie şi s-a făcut chip al lui Hristos? Iacov oare n-a avut două femei şi a putut cu îngerul a se lupta, iar pe Dumnezeu L-a văzut faţă către faţă? Moise cel mare, capul proorocilor şi slujitorul lui Dumnezeu, oare n-a avut femeie şi a vorbit cu Dumnezeu? Apoi neamul evreiesc l-a eliberat din mânia cea amară a Egiptului şi s-a învrednicit Împărăţiei Cerului? Asemenea David, ceilalţi prooroci şi sfinţii bărbaţi, însoţindu-se cu legiuita însurare şi născând fii, s-au sălăşluit în cerească împărăţie".

Astfel grăind şi slăbind fericitul, l-a luat de mâini şi a început a-l trage spre prăpastia pierzării, tulburându-i gândul cel bun.

Iar Martinian i-a răspuns: *"Dacă te voi lua de femeie, unde te voi duce şi cu ce te voi hrăni, neavând nimic? Căci eu, precum vezi, necâştigând nimic, viaţa mea este lipsită şi astfel am petrecut toate zilele vieţii mele până acum".*

Femeia răspunse: *"Domnul meu, să te învoieşti să fii cu mine şi să mă îndulcesc de tinereţile tale; iar despre cele de trebuinţă pentru viaţa noastră nu te îngriji, că am eu casă şi averi, aur şi argint, slugi şi slujnice şi peste toate te voi face stăpân".*

Grăind acestea femeia, sau mai bine zis diavolul, care de la început este ucigaş de oameni, vorbind prin buzele ei şi amăgind pe Sfântul Martinian, el a început a se aprinde de pofta trupească şi a se învoi cu dânsa. Apoi începu a vorbi despre păcat, cum să-l săvârşească.

Deci a zis către dânsa: *"Femeie, aşteaptă puţin, căci unii au obicei a veni la mine pentru binecuvântare! Mă duc să mă uit în cale, ca nu cumva să vină cineva şi să ne vadă făcând fapta aceasta, căci dacă nu putem să tăinuim înaintea lui Dumnezeu păcatul nostru, apoi cel puţin de oameni să-l tăinuim, ca să nu fim de vorbă şi de ocară".*
Zicând acestea, a ieşit din chilie şi, stând pe o piatră înaltă ce era acolo, privea spre cale cu dinadinsul.

Dar iubitorul de oameni, Dumnezeu, Cel ce nu voieşte pierzarea nimănui, n-a trecut cu vederea ostenelile lui făcute din tinereţe şi nu i-a defăimat rugăciunile, ci i-a ajutat şi i-a schimbat inima de la gândul cel rău spre cel bun; deci, pogorându-se el de pe piatră, a găsit nişte vreascuri uscate pe care, luându-le, le-a dus în chilie, le-a pus în mijloc şi le-a dat foc şi, făcându-se flacără mare, şi-a scos încălţămintea şi sărind a stat în mijlocul focului, apoi a început a-şi arde trupul; deci arzându-se foarte şi durându-l picioarele, a ieşit din foc şi, ca şi cum certându-se pe sine, zicea: ***"Ce, Martiniane, îţi place să te arzi în focul acesta vremelnic şi în această cumplită muncire? Dacă vei putea să-l suferi, apoi apropie-te şi de femeia aceasta, pentru că ea, şi printr-însa diavolul, îţi mijloceşte focul cel veşnic. Dar nu este ea vinovată, ci vechiul vrăjmaş, care a îndemnat-o asupra ta, vrând să se împotrivească voinţei tale celei bune. Gândeşte-te la munca aceea, sărace Martiniane, şi să ai în minte focul cel veşnic, pentru că acest foc vremelnic, se stinge cu apa şi când arde, lumină este într-însul, iar focul cel veşnic nu are strălucire şi toate râurile şi mările ce sunt sub cer nu-l vor putea stinge. De poţi răbda focul cel nestins, apropie-te de femeie şi săvârşeşte păcatul".***

Acestea le grăia către sine, aducându-şi aminte de veşnica muncă. Apoi, slăbindu-l puţin durerile, a sărit iarăşi în foc şi stând în mijloc se ardea foarte, până ce nu-i mai era cu putinţă să rabde mai mult.

Ieşind din foc, a căzut la pământ şi suspinând din toată inima, a zis cu lacrimi către Dumnezeu: ***"Doamne, Dumnezeul meu, fii milostiv mie păcătosului, iartă robia minţii mele şi învoirea către păcat. Tu, Care cerci inimile şi rărunchii, ştii inima mea că Te-am iubit din tinereţile mele şi pentru Tine mi-am dat trupul în focul acesta. Iartă-mă, Stăpânul meu, Doamne, Tu, fiind bun şi milostiv, eşti binecuvântat în veci".***

Acestea le grăia, zăcând la pământ, pentru că nu putea să stea de cumplita ardere a focului.

Apoi a început a cânta: ***"Cât este de bun Dumnezeul lui Israil celor drepţi la inimă, iar mie puţin de nu mi-au alunecat picioarele, puţin de nu s-au rătăcit paşii mei".***

Femeia, văzând ceea ce făcea şi privind la fericitul cum îşi dădea trupul focului pentru mântuirea sa, a venit şi ea întru cunoştinţa răutăţii sale şi, ca din somn, s-a deşteptat. Deci, dezbrăcând hainele cele scumpe şi toate podoabele sale, le-a aruncat în foc şi luând pe dânsa zdrenţele, a căzut la picioarele Sfântului Martinian şi a început a grăi cu lacrimi: ***"Iartă-mă, robul lui Dumnezeu, pe mine păcătoasa***

şi ticăloasa, pentru că tu ştii stăpâne că multe sunt meşteşugurile şi amăgirile diavolului. Acela m-a amăgit şi m-a îndemnat să vin asupra ta. Deci, roagă-te pentru mine, cuvioase, ca prin rugăciunile tale să se mântuiască sufletul meu cel păcătos şi aceasta s-o ştii cu încredinţare, o! părinte, că de acum nu mă voi mai întoarce în cetatea mea, nici voi mai intra în casa mea, nici voi mai vedea pe cineva din neamul meu, nici la lucrurile mele cele rele nu mă voi mai întoarce; ci mă voi mântui. Încă să mai ştii şi aceasta, stăpâne, că în ce chip m-a îndemnat diavolul a lupta asupra ta, aşa şi eu păcătoasa mă voi înarma asupra lui, cu numele Domnului Iisus Hristos şi-l voi ruşina. Pentru că înşelătorul, ridicându-mă asupra ta, m-a răsculat asupra lui însuşi şi, voind ca prin mine să te biruiască, va fi biruit el de către mine, cu ajutorul Stăpânului nostru, Care şi pe desfrânate le primeşte la pocăinţă". Acestea grăind, vărsa neîncetat lacrimi din ochi.

Iar fericitul i-a răspuns: *"Domnul şi Dumnezeul meu să te ierte de păcate, o! femeie. Mergi în pace şi, precum ai zis, nevoieşte-te pentru mântuirea ta, osteneşte-te asupra patimilor, prin pocăinţă, ca astfel să poţi ruşina pe cel viclean".*

Iar ea a grăit lui: *"Mă rog ţie să mă povăţuieşti la mântuire. Spune-mi unde să mă duc ca să mă pocăiesc?"*

El i-a răspuns: *"Mergi la Betleem şi caută pe o sfântă fecioară, anume Paulina, care a zidit acolo o Sfântă biserică şi, mergând la dânsa, să-i spui toate cele ce ţi s-au întâmplat şi la dânsa poţi să te mântuieşti!".*

Femeia s-a sculat, s-a închinat şi a zis lui: *"Roagă-te, părinte, pentru mine, păcătoasa!"*

Sfântul s-a sculat de la pământ cu multă durere trupească, i-a dat puţine finice pe cale, a scos-o din chilie, i-a arătat calea care duce spre Ierusalim şi i-a zis: *"Mergi cu pace, femeie, şi mântuieşte-ţi sufletul, nevoindu-te prin pocăinţă, şi vezi să nu te mai întorci înapoi, pentru că nimeni, punând mâna pe plug şi căutând înapoi, nu este îndreptat în împărăţia lui Dumnezeu. Singură, deci, să iei aminte ca să nu fi batjocorită iarăşi de vrăjmaşul, ci neslăbindu-te, să petreci întru pocăinţă, pentru că Dumnezeu primeşte pe cei ce se pocăiesc".*

Ea, auzind acestea, mai mult şi-a lungit plângerea, zicând: *"Nădăjduiesc şi eu spre Acela, spre Care au nădăjduit neamurile şi nu s-au ruşinat. Nădăjduiesc că de acum diavolul nu va mai avea parte de mine".*

Fericitul Martinian, însemnând-o cu semnul crucii, i-a zis: ***"Domnul Dumnezeul meu să-ţi păzească sufletul şi să te ferească până la sfârşit".***

Astfel femeia, închinându-se robului lui Dumnezeu, s-a dus, iar sfântul, întorcându-se în chilia sa, a căzut la pământ, suspinând şi rugându-se.

Ea mergea plângând şi rugându-se lui Dumnezeu, ca s-o povăţuiască la mântuire. Mergând o zi, a sosit noaptea şi neputând să treacă lăţimea pustiei şi lungimea căii, a rămas la un loc unde a înserat. Dimineaţa, sculându-se, iarăşi mergea tânguindu-se şi rugându-se şi a ajuns la Betleem seara, foarte târziu, unde a intrat în mănăstirea fecioarei Paulina, căreia, închinându-se, i-a spus cu de-amănuntul toate cele ce făcuse.

Paulina, auzind acestea, a prea mărit pe iubitorul de oameni Dumnezeu şi a primit-o tânguindu-se. Apoi în toate zilele o învăţa pe ea, povăţuind-o la mântuire.

Iar ea atât de mult se nevoia în postire, încât de multe ori fericita Paulina îi spunea: "Cruţă-ţi trupul tău, fiică, ca să nu slăbească, ci să ai nevoinţa până la sfârşit".

Dar ea mai mult petrecea întru pustniceştile osteneli. La sfârşitul zilelor sale, fericita Zoe - că astfel era numele ei - a cerut de la Dumnezeu acest dar, ca să o adevereze dacă este primită pocăinţa ei.

Iar iubitorul de oameni Dumnezeu, spre încredinţarea milei sale, i-a dat darul tămăduirii.

&&&

Într-una din zile o femeie ce o dureau cumplit ochii, a venit în mănăstire să câştige tămăduire.

Iar fericita Paulina, vrând să încerce pocăinţa Zoei, i-a zis: "Roagă-te, fiică, pentru această femeie, că doar prin rugăciunile tale Domnul îi va da tămăduire".

Deci, rugându-se Zoe pentru cea bolnavă, în puţine zile i-a tămăduit ochii şi aceea s-a făcut călugăriţă în mănăstirea lor.

Fericita Zoe a împlinit 12 ani în pocăinţă şi a adormit cu pace întru Domnul. Dar în toţi anii întoarcerii sale n-a băut nici vin, nici a gustat unt, nici poame,

fără numai pâine şi apă, uneori, după două zile. Apoi odihna ei era pe pământul gol. Aceasta era nevoinţa sfintei şi astfel a fost sfârşitul ei.

Extras din: Vieţile Sfinţilor - Viaţa cuviosului Martinian, pătimitorul (după Metafrast) - 13 februarie)